

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Izhaja dvakrat na teden.
Velja za celo leto \$3.00
Published semy weekly.
Subscription \$3.00 yearly.

"EDINOST"
1849 W. 22. St.
Telephone:
Canal 98,
Chicago, Ill.
ZA RESNICO
IN PRAVICO.

ŠTEV. (No.) 6.

CHICAGO, ILL., PETEK, 21. JANUARJA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Bursleson, Postmaster General.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

ALI BODO ZARES ZVIŠALI NAJEMNINO?

Govorice se širijo, da hočejo hišni posestniki zopet zvišati najemnino. Vsa javnost je razburjena in zadnji teden so se vršila mnoga posvetovanja v raznih wardih, kaj naj store napravim temu nesramnemu načrtu lastnikov stanovanj v Chicagi. Sedaj, ko gre vendar vsaka stvar doli in delavcem stržejo plače dan za dnem, pa pridejo hišni posestniki s svojim nesramnim načrtom nasproti delavstvu, ki zadnje čase že itak prenaša dovolj gorja vsled slabega obratovanja tovarn. Ali je resnično da mora biti delavec pri na vrsti za vsak tak krizni "hair cut"?

AVTOMOBIL KRALJA ALBERTA USMRTL DEKLICO.

Brussel, 20. jan. — Včeraj se je kralj Albert vračal iz Louvaina v Brussel. V vasi Kesseldo je njegov avtomobil po nesreči povozil dva otroka. Deklica, stara 5 let, je bila na mestu mrtva, deček, 8 let star, pa težko ranjen. Ta nesreča je kralja zelo pretresla. Na kraj nesreče je dal hitro poklicati dva zdravnika, sam pa se je napolil k starešem ponesrečenih otrok, da bi jih skušal potolažiti.

UVOZ ŽGANJA V ZDRUŽENE DRŽAVA NARAŠČA.

London, 20. jan. — Prekupčevalci škotskega žganja, ki ga kupujejo zato, da ga vtihotaljajo v Združene države, so baje prišli že tako daleč, da je njih delo že prestopilo vse odloke prohibicije.

Kupujejo ga pod različnimi pretevezami in ga pod istimi tudi vtihotaplajo v Združene države ameriške. Kako vso stvar spravijo v to deželo, je več uradnikom uganka. — Ali istina je, da žganje prihaja v deželo v velikih meri. To vest je prinesel Daily Express.

BOJ PROTI MOVING-PICTURE-GLEDALIŠČEM.

Chicaški mestni odbor je pri večrajšnji seji pretresoval vprašanje, kako naj bi se omejil škodljivi vpliv raznih moving-picture-gledališč. Nastopila sta dva govornika. Dr. Samuel Atkinson, žid, kakor se razvidi že iz imena, je zastopal lastnike takih gledališč in je v svojem govoru povdarjal, da že imamo oblast in postave, ki presojujejo, kaj se sme kazati občinstvu in kaj ne. Saj pride vsaka predstava pred policijsko cenzuro. Zato bi bilo popolnoma odveč in skrajno neumno, ako bi delali nove postave kar se tega tiče. — Pomniti je treba, da spadajo predstave v moving-picture-showih tudi k umetnosti, umetnosti pa je marsikaj dovoljeno.

Mr. Hurley pa je zastopal komisijo, ki hoče omejiti škodljivi vpliv teh predstav. Povedal je, da policijska cenzura velikokrat zatisne eno oko ali pa še oba, ter je vsem navzočim obširno razjasnil koliko škode zakrivijo sedaj take predstave, kako pokvarjajo in zapeljujejo mladino, kako smešijo in omalovažujejo zakonsko življenje. Vsega tega mora biti čimprej konec. Komisija bo storila vse korake, da to doseže.

Prav je, da bodo malo na prste stopili raznim židom, ki si stem polnijo svoje žepe, da ljudstvo moralno kvarijo!

NA REKI DIVJA BOJ.

Trst, 20. jan. — Iz Trsta poročajo, da so na Reki izbruhnili nemiri. V mesto je bilo poslanih več karabinerjev, da bi preprečili poulične poboje in splošni nered. Profesor Zanella, ki je zastopal reško prebivalstvo pri pogajanjih med D'Annunzijem in generalom Caviglia, je baje povzročil te nemire kot pravijo poročila. Pravijo, da so vsa vojaška torišča v rokah teh upornikov. Med tem ko prvo poročilo pravi, da so karabinerji zaustavili nemire, pravi drugo poročilo, da so uporniki zmagoviti ter da imajo vse važnejše postojanke v svojih rokah. — Vse to izgleda kot pristna iz trte izvita laž. Italijani bi najraje trobili o nemirih, da bi tako prepričali zunajni svet, kako je potrebno, da Italija obdéli svoje čete na Reki, ker reško bivalstvo ni zmožno, ustanoviti si stalne vlade. To bo najbrž bodoča pretveza, pod katero si so Italija obdržala Reko zase.

KAKO JE ZDAJ V RUSIJI.

Mednarodna komisija, ki je proučevala zdravstvene razmere v Rusiji in na Poljskem, je dognala, da je bilo samo v Rusiji nad pet milijonov obolelih na tifusu. Ker ni nikakih zdravil, koočajo vsi slučajni smrtno. Za izboljšanje zdravstvenih razmer boljševiski niso ničesar ukrenili. Niti za pokopališča niso poskrbeli. Mrliče mečejo v velike jame, ki jih izkopljejo kjerkoli. — Komisija je našla po takih skupnih jamah tudi dosti okostnjakov. Angležinja ga. Snowden, ki je te dni dospela v Carigrad, pripoveduje strašne stvari o razmerah v sovjetskem carstvu. Pravi, da bi morala zblazneti, ako bi bila še dalj časa ostala ondi.

Vzgoja mladine. V Arhangelsku so šole manj obiskovane kot so bile pod carskim režimom. Manjka učiteljev, ker večina je odšla na kmete, drugi pa na prisilna dela. Ni ne knjig, ne zvezkov, ne črnila. Šolarji kurijo šole sami, drevesa grede tudi sami sekati. Tudi šole sami čistijo, kajti ni dovoljeno kega za to delo najeti. Pred letom se je v šolah poučevalo 3 do 4 ure na dan, zdaj pa vsake dva dni za 1 uro. — Gimnazije in liceji pa še dozdej niso začeli s poukom. Zato je npravnstveno stanje mladine pod ničlo.

VAŽNO.

Vsem cenjenim naročnikom in čitateljem naših listov naznanjamo, da od 1. januarja 1921 naprej stane list "Edinost" za celo leto \$3.00 za pol leta \$1.50 za četrt leta \$1.00

To so cene, ki naj jih vsi naši naročniki vpoštevaajo in se po njih tudi ravnajo, kadar nam pošiljajo svojo naročnino.

Istotako velja to naznanilo za vse naše zastopnike in zastopnice.

Po 1. januarju smo vknjižili vsem naročnikom naročnino po novem določilu za naš list "Edinost". List "Edinost" izhaja sedaj po dvakrat na teden, torej je samo ob sebi umevno, da ga ne moremo dati za isto ceno kot smo ga dajali prej, ko je izhajal le vsak drugi teden po dvakrat. Zatorej bodo imeli nekateri, ki so nam po novem letu poslali naročnino, poleg svojega naslova za znamovan datum za par mescev manj, kakor si to morda predstavljajo po starem določilu.

Toliko v pojasnilo vsem cenjenim naročnikom in naročnicam lista "Edinosti".

Politični položaj v Jugoslaviji.

Izvirno poročilo za "Edinost."

Ljubljana, dne 25. dec. 1920.

Vsi smo komaj čakali konstituantne v prepričaju, da bo sedla za čisto mizo in da bo mogla ustvarjati na svobodnem polju, ne da bi ji kdo delo oviral. Kar ima ustvariti, bo ustvarila sama iz sebe, radovoljno in prosto; boriti se ji ne bo treba proti nobeni, zunaj nje stoječi nasprotni volji, zato bo šlo delo gladko izpod rok. Kar bo ustvarila, bo jugoslovansko ljudstvo sprejelo za svoje, četudi mogoče prvič ne bi povsem dobro zadela. Tako smo upali, ker smo si mislili konstituantno kot najvišjo predstaviteljico ljudske volje, ki je ustvarila to državo in jo bo morala držati, ako naj sploh ostane. Toda tisti, ki so pogazili voljo naroda, izraženo v deklaraciji Narodnega večja in soglasujoči regentov odgovor na njo; oni, ki prebivalstva in nasprotnih strank niso nehali izzivati z odločbami in metodami, ki jih v novi državi nihče ni pričakoval; tisti, ki so neprestano povzročali vladne krize in preprečevali vsako rešilno delo, ki so iz strankarske kljubovavnosti izpdkopali tla tudi začasnemu narodnemu predstavništvu — tisti ljudje so tudi konstituenti ob njenem prvem koraku nametali pod noge ogromne ovire. Namesto da bi njej prepustili, da si dolga poslovnik po svoji volji in da narodu ustavo po njegovi volji, so prisilili poslance k prisegi na nekaj, kar še ni ustvarjenega, z grožnjo, da tisti poslanci, ki nočejo prisesti in niso prisegli, ne smejo izvrševati svojih poslanskih pravic in dolžnosti. Poslovnik in ustavo so zmašili na svojo pest, brez vednosti in odobrenja ljudskih zastopnikov ter oboje vrgli v konstituantno, češ: Tu imate in požrite med seboj in raztrgajte — mi hočemu vladati in bomo v vsakem slučaju vladali!

Tako smo prišli s konstituantno iz dežja pod kap. Namesto svežega, ustvarjajočega dela v konstituenti se nam nudijo v Belgradu isti prizori: ista natezanja za vladno, ista hazardna igra za oblast, ki se nam je v teku dveh let tako prigunsila in ki nas je v notranjosti in na zunanji toliko stala. Do vlade bo prej ali slej prišlo, ker mora priti, toda še le takrat, ko se bodo gospodje pomenili, katere stranke pridejo na vladno, koliko portfeljev dobi vsaka vladna stranka in katere portfelje, kdo naj zavzame različna minister-ska mesta. Takrat bomo pa tudi vedeli, koliko so centralisti, obiro-ma avtonomisti in federatisti popustili od svojih načrtov in jasen bo

tudi bodoči ustavni načrt. Zato ni dvoma, da bo bodoči ustavni načrt, ki bo plod strankarskega kompromisa in ne volje naroda, lahko prav kmalo rešen. Ustavno vprašanje se rešuje že sedaj med pogajanj; kadar bo prišlo na dnevni red v konstituenti bo že rešeno.

Jugoslovanska demokratska stranka (JDS) rešuje vsa vprašanja naše edinstvene države na najbolj enostaven način — z nasiljem. Vsa njihova politika v naši novi domovini obstoja iz metod, ki so upropastile bivšo monarhijo. Demokrat-je so v tem oziru že našli daleč, toda še vedno niso zadovoljni. Njihovi naklepi grede še veliko dalj. Belgrajski "Trgovski Glasnik" objavlja članek, ki do dna razodeva vse srčne želje demokratskih politikov. Ti krogi ne zahtevajo nič več in nič manj nego, da se potom ustave odvzame katoliškemu veropovedanju vsa svoboda. Oni hočejo to vprašanje po lastnem priznanju "rešiti na mnogo primitivnejši način nego je tako zvana ločitev cerkve od države: "To se jim zdi že mnogo premalo liberalno, in sicer zato, kakor zopet sami priznavajo, ker se cerkve tem potom le ne more popolnoma uničiti; zakaj izkušnja kaže, da so se katoličani kljub ločitvi cerkve od države ali morebiti prav zaradi tega politično, kulturno in gospodarsko organizirali. Želja naših demokratov pa je, da se katoliški cerkvi popolnoma onemogoči vsako posredno ali neposredno delovanje na javnem, kulturnem in socialnem polju. Oni se sicer zavedajo, kakor piše omenjeno glasilo, "da nobeden kulturni narod nima v ustavi takih dolobč", niti federativna ruska sovjetska republika, toda menijo, da bodo kulturne države kmalu sledile temu zgledu, ki bi jim ga dala naša država v tem oziru.

To bi bil torej v glavnem ta novi načrt jugoslovanskih demokratov, ki dosega svoj višek v zahtevi: "Absolutno potrebno je, da se v ustavi sami onemogoči vsak vpliv vere, oziroma škodljivo vplivanje verskih razlik na politično življenje, da se verska vprašanja izločijo iz družabnih odnošajev, ako hočemo obvarovati državno avtoriteto. . . Vera se ne sme vzeti kot temelj politične stranke, prosvetnih, gospodarskih organizacij, denarnih zavodov, dobroteljskih društev itd."

Kakor se vidi, grede naši demokratski politiki celo dalje nego starorimska postavodaja, ki je obsodila (Dalje na 2. strani.)

IZ KATOLISKEGA SVETA.

NEVARNOST FRAMASONSTVA.

Francoski katoličani, katerih ugled in moč čedaljebolj raste, so prejšnje čase nevarno framasonstvo nekoliko preveč mlo sodili ter niso dovolj uvideli nevarnosti te skrivne družbe. Vojska jih je zmodrila. Vsi, ki bolj globoko mislijo, so jeli zasledovati, kje je korenina neznesnega zla — svetovne vojne. Bojevniki zoper framasonstvo je zlasti odlični duhovnik Jouni (St. Augustin-Paris), papežev hišni prelat. V listu "Reuve du clerge francais" je objavil razpravo, v kateri pravi, da je vojna z vsemi žalostnimi posledicami zoper božji svetovni red. Med drugim omenja tudi naslednji dogodek: Meseca avgusta 1920 je pripovedovala opatinja benediktink v Maredsous v Belgiji nekemu nadškofu, ki je nato ta pogovor njemu (Jouniju) sporočil, to-le: "Prav na tem-le stolu, kjer zdaj vi, gospod nadškof sedite, mi je cesar Viljem rekel: Ne jaz, ampak judje in framasoni so hoteli vojsko". Poročevalec pristavlja: "Kar je cesar Viljem govoril ob času zmagonosnih dni, je ponavljal tudi ob razzulu in pregnanstvu".

CELIBAT.

Sv. Oče je imel pretekli mesec nagovor na kardinalne, v katerem je izrekel globoko obžalovanje, da je del čehoslovaške duhovščine pozabil na svoje dolžnosti. Poudarjal je dalje, da je sv. Cerkev trdno odločena niti za las popustiti glede ženitve duhovnikov, ker se ima sv. Cerkev ravno temu, ker se njeni duhovniki ne ženijo, veliko zahvaliti za sloves, ki ga uživa. — V reškem kapucinskem samostanu je nekaj redovnikov podleglo skušnjavi podobnega proticerkvenega gibanja, kakor vlada med delom česke duhovščine, in je že izstopilo iz reda. Te dni pa je eden teh spoznal svojo zmoto, priobčil pretresljivo spokorno izjavo ter se vrnil v samostan. Priznava, da so bile njegove prejšnje trditve, s katerimi je skušal opravičiti svoj odpad deloma izmišljene, deloma pretirane.

NAŠIM ZASTOPNIKOM.

Ako je kateremu izmed cenjenih gg. zastopnikov ostalo kaj Ave Maria—koledarjev, prosimo, naj nam jih nemudoma pošlje nazaj, ker dobivamo vsak dan nova naročila, koledarja pa nimamo nobenega več.

NAJCENEJE IN NAJHITREJE

— pošiljamo denar v Jugoslavijo.

— po cenah istega dne,
— ko nam denar prinesete.

Današnje cene so:

300 kron\$ 2.44
400 " 3.22
500 " 4.00
600 " 4.79
700 " 5.58
800 " 6.32
900 " 7.06
1000 " 7.80
5000 " 38.70
10000 " 77.00

Vsa pisma naslavlajte na:

EDINOST,

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Prejeli smo knjige DRUŽBE SV. MOHORJA

za leto

1921.

Kdor jih želi prejeti, naj se takoj zglosi, dokler jih je še kaj v zalogi.

CENA \$2.20.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

NASLOV: **Slovenian Franciscan Press.**
1849 W. 22nd St. Telephone Canal 98. Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

UMRL JE MOŽ.

Rev. K. Z.
(Konec.)

Tako je mladina po slovenskih gimnazijah naenkrat začutila gor-koto solnca resnice, ki je pošiljala tako blagodejne žarke sem iz Gorice. Trumamo so se obračali k Mahnič. Imel je kmalu veliko navdušenih prijateljev po vseh gimnazijah in po vseh razredih. Pisalec teh vrstic se še dobro spominja burnih prizorov iz razreda, kjer se je začela ta probuja. Tisti, ki so jih prve ogreli ti topli žarki, so začeli agitirati med tovariši. Zmernejši in modrejši so bili takoj vsi na njihovi strani. Pokvarjenejši seveda so bili nasprotni. Začel se je v razredu boj. Vendar večina je bila kmalu na strani resnice. Tako je nastala neka liga na ljubljanski gimnaziji. Toda da bi se v Avstriji smelo dijaštvo organizirati in pripravljati na samostojno delo za narod, ko bo dokončalo svoje šole, kateri Slovenec naj si kaj takega upa! V Avstriji je moral ostati Slovenec suženj, zato ga treba že v šoli, v gimnaziji pripraviti in vzgojiti v sužnja. Vse samostojne misli se mu morajo zatreti. Tako so strogi profesorji res izvedeli za to ligo. Jój, to je bilo dvojk, to je bilo "karcerev", ječ, to so slovenski očetje morali plačevati po 20 goldinarjev šolnine, ker Avstrija ni hotela inteligentnih dijakov. Nikogar ni kaznovala, če je čital romane med mašo, pač pa je strogo kaznovala vsakega, ki bi bil čital "Rimskega Katolika". Prepevedali so ga v vseh srednjih šolah. O tem smo sporočali že lansko leto po leti v naši polemiki s K. S. K. J. in našimi napadalki izmed slovenskega duhovništva.

Vendar pa je bilo vse zastoj! Resnica je močnejša kot vse šolske postave, kot vse pisanje po brezverskih in protikatoliških listih. — Duh diha, kjer se mu zljubi in se ne da omejiti.

V kratkem času se je začel kazati velikanski vpliv "Rimskega Katolika" in njegovih globokih, čistih in ja snih idej. Vstajati so začeli med mladino veliki možje, ki bi brez Mahniča bili šli v nasprotni tabor in posvetili svoje krasne zmožnosti razdiralnemu delu gnilega liberalizma. Dr. Mahnič jim je odprl oči, da so spoznali resnico in šli za njo ter ji posvetili vse svoje moči. In tako je slovenski narod dobil moža kakor dr. Kreka, tega moža velikana. Tako so tudi v veliki večini vsi sedanji naši veliki in katoliško zavodni možje po Sloveniji Mahničevega srca in uma.

Ne bomo popisovali, kako se je ta boj nadalje razvil. Saj sami vidimo. Ko je prišel v Ljubljano za škofom Misijem še sedanji apostolski mož, dr. Jeglič s svojim čistim in kristalnim načelnim katolicizmom s pravim katoliškim življenjem, zlasti pa s katoliško organizacijo, bilo je pridobljeno skoraj vse.

Da, ako danes gledamo nazaj v to veliko narodno delo, ki ga je bilo sicer za stoletje, se je izvršilo samo v nekoliko desetletjih, potem ne moremo drugače, kakor da smo iz srca hvaležni tem velikim možem. Ko bi teh mož ne bili imeli o pravem času, kaj bi bilo? Poglejmo Češko! Z mirno vestjo trdimo, da

bi bilo med nami Slovenci danes glede prav tako, kakor je sedaj na Češkem. Da ni tako, gre hvala škofu Mahnič, ki je naš narod še pravočasno versko prebudil. Ni vse v redu doma! Vendar, če pomislimo na velikanski pritisk od nasprotne strani na naš slovenski narod in na njegovo prepričanje, na njegovo zavodnost, če pomislimo, s kakimi sredstvi ga hočejo spraviti v odločno nasprotstvo z njegovo vero in cerkvijo, če pomislimo še njegovo go spodarsko stališče, kako je slabo utrjeno, kako je omajana njegova pozicija, pa da se v kljub temu še vzdržuje, v kljub temu danes še nismo na Češkem, je to veliko, silno veliko! Po množini vode sklepamo na jez, ki jo zadržuje. Enako pri našem narodu. In načrte in podstavo za ta jez je naredil in položil Dr. Mahnič.

Ko pa gledamo v odprt grob škofa Mahniča, ko gledamo v njegovo veliko delo, katero je izvršil za svoj narod, nam nehote uhajajo misli na naše slovenske ameriške razmere.

Ko je nek novodošli inteligentni Slovenec začel proučavati naše takajšne verske in narodne razmere med ameriškimi Slovenci, ko je proučeval velik boj zlasti proti našim listom, način boja proti nam. osebe, ki so se borile, organizacije, ki so nastopile, pa je vskliknil: "Čudno! Kako olične razmere onim ob času Mahničevega nastopa med Slovenci! Samo drugo izdajo teh razmer in časov imate!"

In res, ali se nam vsem ne zdi, da je imel prav?

Nikdar nam niti v sanjah ne pride na misel, da bi se morda mi s svojim bornim delom mogli primerjati temu velikemu možu in temu velikemu njegovemu delu. Naj se nas ne razume napačno! Kar hočemo pri tej priliki povdariti, pri odprtem grobu tega velikega našega moža je samo: "Rojaki! Dr. Mahnič nam je dokaz, da je resnica nepremagljiva, da mora biti vsak boj za njo venčan s konečno slavno zmago, pa naj bode boj še hujši, sovražniki še močnejši.

Ko smo mi nastopili s svojim "fanatizmom", med ameriškimi Slovenci, ko smo izvojevali bitko za bitko z najhujšimi nasprotniki, ki so se obračali proti nam z vsem mogočim in nemogočim orožjem, ko so se posluževali proti nam vseh najpodlejših sredstev, ko so poskusili vse, vse žrtvovali, samo da bi nas, oziroma naše delo, uničili, nam zvezali roke, nam skrhali naše ostro pero, nam zabranili razkrinkovanje raznih naših verskih volkov v ovčji obleki, bili smo tudi mi vedno bolj in bolj jasno prepričani. "Resnica je nepremagljiva in nepremagljiv je, kdor se za njo bori!"

Med Slovenci v Ameriki je zasejal liberalizem Frank Sakser s svojim takrat brezbarvenim listom in svojo politiko. To mu je povedal že pred 25 leti Amerikanski Slovenec jasno in bistro, ko je pisal besede: "Mr. Sakser, ako bo slovenski narod v Ameriki kedaj odpadel od vere, če bo kedaj postal versko brezbrizen, če se bomo kedaj začeli pripraviti med seboj radi verskih zadev, potem mi že danes dolžimo Vas

in kličemo: Mr. Sakser, Vi ste tisti, ki ste povzročitelj tega!" Tako Amerikanski Slovenec.

In to je res. Lanski boj proti nam od strani naših katoliških, liberalnih mož, mej njimi žalibog tudi duhovnikov je samo najzadnji dokaz temu.

Rojaki! Mahnič je legel v grob, da se odpočije od svojega velikega truda in prejme plačilo za dober boj, ki ga je z nevstrašenostjo sv. Pavla vojeval in zmagoslavno izvojeval. Njegov duh naj pa plava nad nami, tudi nami ameriškimi Slovenci. Naj nas vžiga, da skoraj začnemo tudi tostran oceana z združenimi močmi boj, svet boj za naše prave verske in narodne svetinje. Daleč smo mi ameriški Slovenci še od probuje v duhu velikega Mahniča. Še imamo veliko naših rojakov, ki spe spanje mlačnosti, nezavednosti. Še imamo v svojih vrstah množice, ki so okužene od gnilobe površnosti, verske neodločnosti, netopirstva. Zjutraj pri maši in morda celo pri angeljski mizi, popoldan pri prireditvah nasprotnih društev.

Več luči! S tem geslom je nastopil nesmrtni naš Mahnič svoj zmagoviti bojni pohod proti staremu liberalizmu, ki se je poražen umaknil v Ameriko, deželo vseh grešnikov, ki so jim evropska tla prevročila postala. Več luči! To bodi tudi naše geslo, ki naj nas vžiga za boj proti staremu grešniku v novi domovini, da ga konečno potopimo v morje na čegar dnu bi moral že zdavnaj počivati.

Več luči! Na delo! V boj do zmage!

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

TATOVl V NAŠl NASELBINl.

Chicago, Ill. — Mr. Peter Coff, ki stanuje na 22. cesti 1823, je prišel v torek, 18. t. m., ob pol petih popoldne domov iz dela in našel vezna vrata ulomljena. Osupnjen gre v hišo; vrata v sobo, tudi vlomljena in po sobi vse razmetano! Hitro pogleda tudi druge sobe in v kuhinjo; povsod vse navzkriž, še celo modroci po posteljah so bili preobrnjeni. — Kmalu nato se je Mr. Coff preveril, da so mu tatovi odnesli ves denar, kar ga je imel doma, razen tega pa tudi vso zlatnino, ki je bila vredna čez 100 dolarjev. Prizadet pa ni bil samo on in njegova žena, temveč tudi sestra njegove žene, vdova Mrs. Ivana Dobravec, in njena hči Franciška, ki sta prišli zadnje jesen iz starega kraja. Tu di njima je izgubil ves denar, Tatovi so odnesli tudi eno hranilno knjižico, vendar dosedaj še niso vzeli denarja na banki.

Cela družina je bila čez dan na delu, zato so mogli uzmoviči popolnoma nemoteno opravljati svojo obrt.

Ko so bili gotovi z glavnim delom, so si ga morali privoščiti še par kapljice za "likof"; Mr. Coff je imel namreč tudi nekaj vina pri hiši. — Toda, ko bi bili capini vsaj toliko pošteni, da bi bili pipo zaprli, potem, ko so se ga nacukali. Pa niso

imeli niti toliko hvaležnosti, temveč so pustili pipo odprto, da je več galonov vina steklo po tleh.

Kdo je kradel, je do sedaj popolnoma neznan.

Chicago, Ill. — Mr. Marko Bluth iz Joliet se je oglašil v naši pisarni na potu v Ely, Minn., kamor je šel na pogreb svoje sinahe, žene sina Marka Bluth. — Naše iskreno sožalje!

West Pullman, Chicago, Ill. — Cenjeni gospodje: — Dne 20. novembra sem poslal denar v staro domovino, dne 10. januarja pa sem dobil pismo, da so prejeli denar še pred božičnimi prazniki. To je bila v resnici hitra in točna pošiljatev. Za Vašo hitro postrežbo se Vam prav lepo zahvaljujem in Vas vsem Slovencem, jugoslovanskim in primorskim, toplo priporočam, naj se na Vas obrnejo, kadar pošiljajo denar v stari kraj.

J. Ponikvar.

POLITIČNI POLOŽAJ V JUGOSLAVIJI.

(Nadaljevanje 1. strani.)

vraženi "krščanski sekti" dovolila vsaj pogrebna društva z javnopravnim značajem. Skratka, kjerkoli pridejo v poštev družabni odnošaji, naj se po demokratičnem državnem načrtu verski moment zakonitim potom enostavno črta! Kako bi to izgledalo v praksi, si ni težko predstavljati. Katoličanom se prepove snovati politična, gospodarska, kulturna in celo dobrodelna društva na podlagi njihovega verskega prepričanja. Ako se hočejo politično, gospodarsko in kulturno udeleževati, morajo stopiti v neverska ali protiverska društva, ali pa celo sami taka ustanovljati proti svoji vesti. — Vse katoliške kulturne ustanove se ustavno prepovedo. Vsako poseganje katoličanov v javno življenje bi bilo seveda prepovedano pod strogimi kaznimi, zato bi poleg ustave morali izpopolniti tudi kazenski zakonik države SHS s tozadevnimi svobodomiselnimi paragrafi. Tako je "državotvorna" stranka demokratov pokazala vso svojo ljubezen do skupne domovine in njene ohranitve. Kakor se vidi ni tej stranki prav nič na tem, da bi rešila velika socialna vprašanja, da bi poskušala rešiti ljudstvo bede, da bi izboljšala gospodarske razmere, da bi dvignila industrijo, da bi strla kapitalizem, da bi dala državi po tolikem čakalnju vendar enkrat že pametno ustavo in tako zaželjeni red, ne, ampak vera se mora streti, katoliška cerkev se mora uničiti, potem bo vse dobro v državi, ki bo rodila in vzgajala ljudi brez vesti in brez zavesti odgovornosti, ki bo redila množice zločincev. Taka nasilna politika, ki hoče katoliški življenj kar ustavnim potom oropati njegove temeljne svobode prepričanja, ki hoče potom postavodaje predpisati, kako se ima človek v verskem oziru javno udeleževati, ki postavlja Cerkev v izvrševanju njenih bistvenih funkcij pod policijsko kontrolo — mora upropastiti državo. Mnogoverska drža-

va, ki posega s kazenskimi zakoni v svetišče verskega prepričanja in udeleževanja svojih konfesij, je zapisana poginu. Mesto da bi demokratje, ki vedno zatrjujejo svojo državotvornost, skušali naravne razlike ublažiti s pametno postavodajo, jih hočejo poostriti in izzvati celo smrtonosni načelni boj na verskem polju, ki ga niti Nemčija, niti Francija niste mogli prenesti, kaj še le Jugoslavija.

Pa še iz drugega stališča "varujejo" demokrati ugled in dobrobit države. Če bi demokratiški politiki količkarj umevali interes države, bi se morali vprašati, kdo je kriv, če ima naša država res tako slab kredit, kakor se je v zadnjih mesecih že dvakrat tako bridko za nas Slovence pokazalo (plebiscit na Koroskem, mirovna pogodba z Italijo). Našli bi kmalu, da so pravi in edini krivci oni sami. Kljub jasno izraženi volji hrvatskega in slovenskega naroda nočejo še sedaj ničesar slišati o pametni avtonomiji, jemljejo Bunjevcem brez zakona kar potom absolutističnih naredb g. Pribičevića versko in šolsko avtonomijo, nasilno uvajajo cirilico, kratijo konstituenti njeno suvereniteto, so na Hrvatskem s svojim vojaškim rekvizijskim zakonom povzročili krvave nemire in tako ustvarili teren za Radiča in druge protidržavne elemente. Plemenske mrznje proti Srbom ni, razen pri tistih, ki demokratiške grehe pripisujejo Srbom. Seveda, če se najdejo med Srbi taki politiki, kakor je g. Vesnić, ki Slovenec in Hrvatje podi proč, češ, če vam naš centralistični sistem ne ugaja, pa pojdite nazaj, odkoder ste prišli, — potem ni čuda, če si ljudstvo o tem ustvarja svojo sodbo. Če bo demokratiška stranka še par let vladala, bi ne bilo prav nič izrednega, ako bi država res šla na kose; toda trdno smo prepričani, da bo država obstala, razbila pa se bo demokratiška centralistična politika. — Čim prej so to zgodil, toliko bolje za državo.

Ko smo brali P-ev in P-in "veleučeni" odgovor na naš članek o socializmu in veri, nam je prišel tisti defraudant na misel, ki je bil ves obupan, ko je bral, kako ga časopisje pere. Rad bi bil brezsrčen uradništvo poslal stvarne popravke in jih na podlagi ne vem kakih paragrafov prisilil na kolena, k odpuščanju. A kaj, ko mu kosmata vest tega ni pustila. To se pravi, če bi samo njegova vest bila priča, bi to še vseeno lahko storil, ker če je kradel proti vesti, bi ravno tako lahko tajil proti vesti. To ga je grizlo, ker se mu je za prijeti dokazalo. Vpraša prijatelja, kaj mu je storiti, da se pred javnostjo opere. Veš kaj, mu ta svetuje, v časopise daj, da s tem in tem človekom, ki je slučajno istega imena kakor ti, nimaš ničesa opraviti. Če je bil P-u in P-ti ta banditski špas znan, ne vem, storila sta tako.

SLOVENCEM V CLEVELANDU, OHIO!

Slovincem v Clevelandu in tamošnji okolici naznanjamo da ima v zalogi letošnje "Mohorjeve knjige" za leto 1921, naš zastopnik

Frank Suhadolnik,
6107 St. Clair Ave., Cleveland, O.
On ima tudi v zalogi vse knjige, ki jih prodaja naša tiskarna. Za naročila in vse stvari, ki se tičejo nas se lahko obrnete vsakokrat na njega. Vsem ga najtoplejše priporočamo.

Slovenian Franciscan Press,
Chicago, Ill.

HIŠA NA PRODAJ.
V Natingham, Cleveland, se prodava nova mala hiša z štirimi sobami. Lepa prihiča za žene in sploh za male družine, ki jih veseli stanovati v svojem. Čist zrak v poletnem času tudi nekaj velja, in tega je tukaj dosti.
Več se izve v Natingham 125 Stop Shore Line Car. 19108 Kee-vonee Ave.
Cena hiši je \$2500. Polovico takoj, ostalo pa pod ugodnimi pogoji. Odprto gotovo vsak večer od 6-7 ure.

Mi pošiljamo denar na vse kraje

JUGOSLAVIJE, Slovenije, Hrvatske in Srbije.

Vse pošiljatve garantira

AMERICAN STATE BANK

1825—1827 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

J. F. ŠTEJINA, predsednik; A. J. KRASA, tajnik.

Novice iz Jugoslavije.

Štrajk rudarjev v Sloveniji in Bosni se nadaljuje. Vsled tega so ustavili v Jugoslaviji gotovo število vlakov.

Izseljevanje v Ameriko. — Tekom meseca novembra je šlo preko Ljubljane v Ameriko 1112 oseb. Izseljenci so večinoma Dolenjci in Prekmurci.

Angelja varaha je dobil delegat finančnega ministrstva v Ljubljani. Ta je Srb, kot povsodi in ima nalogo, skrbno paziti na prste našega delegata dr. Šavnika, ki je seveda Slovenec. Ljubljanska tobačna tovarna pa je dobila računski oddelek, v katerem sta za sedaj dva Srba, in sicer en moški in ena ženska. Oba znata pisati, imata plačo v dinarjih in zraven tega še dnevnice. Naši ljudje pa, ki imajo predpisane študije, pa ne morejo priti do kruha. Za državno računsko službo se zahteva, da ima vsak maturo na gimnaziji ali realki in izpit iz državnega računovodstva na učiteljski. — Imenovana dva pa teh študij nimata in vendar uživata vse ugodnosti. Pa pravijo, da to ni korupcija!

Železnice v Jugoslaviji. — Pri železnicah ni dovolj strokovnjakov niti materiala. Oprava je slaba ali pa je sploh ni, ker so dohodki kljub najvišjim tarifam na svetu najmanjši, a to zato, ker želi vlada v Jugoslaviji — pravzaprav liberalni finančni minister Stojanović — da se železnice že sedaj, ko ni materiala, vzdržujejo same sebe. Posledica tega je kriza pri železnicah, trgovini

in industriji. Vrhovna državna uprava je zanič, ljudje so večinoma nestrokovnjaki, ki ne poznajo razmer.

Smrtna nesreča. — Dne 22. decembra 1920 je iz poštnega vlaka, ki vozi iz Verda proti Ljubljani, ob 7. uri 30 minut zvečer na železniškem prelazu v Rožni dolini skočil 27 letni hlapec Jurij Justin tako nesrečno, da je priletel s trebuhom na kilometerski kamen in bil v teku pol ure mrtev. Dne 21. decembra 1920 sta se svojim gospodarjem Buhom s Črnega vrha pripeljala s konjem v Ljubljano in sta prenočila v gostilni Erbežnik na Viču. Drugi dan 22. decembra 1920 sta pustila konje v hlevu pri Erbežniku in šla z vlakom na Vrhniko vsled kupčij. Zvečer sta šla skupno na Verd in se dogovorila, da se ponesrečenec Justin pelje do Brezovice in gospodar Buh pa v Ljubljano in da pride Justin s konjem na glavni kolodvor po Buha. Justin misleč, da si prikrajša pot, se je peljal do Rožne doline in tam skočil iz vlaka, da bi ustregel svojemu gospodarju.

Tri leta težke ječe je dobil znani voditelj samostojnežev na Dobravi, Franc Bricelj, ki je zaklal svojega somišljenika Franceta Rupnika.

Premogovnik "Globoko" pri Brezicah je kupilo novoustanovljeno rudarsko društvo "Nova Nada", v katerem imajo veliko večino zagrebške banke. V tem rudniku nakopljejo dnevno 2 do 3 vagone lesnega premoga. Premogokop leži pod ce-

sto, tako da je nakladanje zelo lahko in je oddaljen 5 do 6 km od Brezic. Navedeno društvo je dobilo koncesijo za železnico, ki jo že trasi. Iz tega premogokopa dobivata premog zagrebška elektrarna in parolin.

Pridelek namiznega olja v jugoslovanski državi. — V Dalmaciji raste po zadnji statistiki štiri milijone oljk, ki rasto na 28 tisoč hektarjih površine in ki dajo letno povprečno 52 tisoč kvintalov namiznega olja. Če prištejemo pridelek olja še v Črni gori, potem pridelajo v Jugoslaviji letno okoli 60 tisoč kvintalov namiznega olja. V zelo dobrih letih bi mogli pridelati okoli 200 tisoč kvintalov olja. V rednih časih je stalo 100 kg olja 60—80 K, kar predstavlja vrednost nad 4 milijone kron. Sedaj pa, ko stane 100 kg 4000 K, bi to stalo 250 milijonov kron, v dobrih letih pa tudi 800 milijonov kron.

Pomlajenje. — V Zagrebu je napovedal vseučiliški profesor dr. Zarnik nekaj poljudnih predavanj o načinu, po katerem je menda mogoče doseči pomlajenje. — Srednješkoli dijaki na predavanje niso dobili vstopnic, kar je prav, ker so itak mladi. Pa tudi tako ni dobilo prostora niti polovico ljudi, ki se zanimajo za pomlajenje. — 500 jih je moralo oditi. Prihodnje predavanje se zato vrši v Helioskinu. Ako bi

kdo napovedal predavanje o zdržnosti ali vsaj zmernosti v vseh starih, kar je edino zanesljiva pot, da človek ostane mlad in zdrav — bi zadostovala najbrže skromna sobica.

Koliko časa žive sadna drevesa. Hruška more živeti in roditi do 200 let, jabolana največ 100 do 130 let. Vse drugače trdoživ je oreh, ki živi in prinaša sad do 1000 let. Pomaranča živi in rodi 50—60 let.

SLOVENSKI MOLITVENIKI.

V ZALOGI IMAMO SLEDEČE MOLITVENIKE:

Dušna paša	\$1.50
Slava Gospodu, z velikimi črkami..	1.50
Lurška Mati Božja	1.50
Priprava na smrt	1.50
Nebeška hrana	1.50
Vir življenja in svetosti	1.50
Duhovni boj	1.50
Šmarnice, Skufca	1.50
Sveta spoved	1.50
Premišljevanje o Presvtem Reš-njem Telesu	1.50
Sv. Jožef	1.50
Evangeljska zakladnica	1.50
Krščanska mati	1.50
Šmarnice, Volčič	1.50
Sv. Rožni Venec	1.50
Marija Devica Majnikova Kraljica	1.50
Kruh življenja	2.00
Večna Molitev	2.00
Molitevnik, Rev. K. Zakrajšek	1.00
O F M	1.00
Sv. Družina	2.00
Bodi moj naslednik	1.50
Hvala Božja	1.00

Pri naročilih naslavljajte pisma na
SLOV. FRANCISCAN PRESS.
1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

SLOVENSKI TRGOVCI, OGLAŠAJTE SVOJA PODJETJA V LISTU "EDINOST".

ODHOD PARNIKOV.

NEW YORK—TRST
18. jan. Pannonia
26. jan. Belvedere
29. jan. Argentina
1. febr. Italia
9. febr. President Wilson
15. febr. San Giusto
16. marca Columbia
19. marca Argentina
26. marca President Wilson
2. aprila Belvedere
NEW YORK—HAVRE
18. jan. La Touraine
20. jan. La France
29. jan. La Savoie
5. febr. La Lorraine
15. febr. Chicago
16. febr. Leopoldina
17. febr. La France
26. febr. La Savoie
8. marca Aochambeau
15. marca La Nouraine
17. marca La France
19. marca Chicago
26. marca La Savoie
4. aprila La Lorraine
12. aprila Rochambeau
NEW YORK—CHERBURG, Francija
20. jan. Imperator
22. jan. Saxonia
3. febr. Aquitania
8. febr. Albania
17. febr. Imperator
26. febr. Aquitania
1. marca Saxonia
15. marca Albania
22. marca Aquitania
7. aprila Mauretania

Za cene in druge podrobnosti se obrnite na:
ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,
70 Ninth Ave. -:- New York City.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkрасnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němčėk

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534.

Vaša zadnja ura!

ROJAKAM širom Amerike naznanjava, da sedaj prihajajo zadnji dnevi za vse one ki žele dobiti svoje sorodnike, prijatelje in svojce k sebi v Ameriko. V kratkem bo stopil v veljavo novi zakon, kateri bo zagradil dostop tujcev v Ameriko.

ZATO KDOR ima svoje ljudi v Stari domovini in bi jih rad dobil k sebi v Ameriko, naj se nemudoma obrne na naju doli podpisano, da Vam preskrbimo potrebne listine, s katerimi bodo Vaši sorodniki mogli v Ameriko.

POMNITE pa tudi, da Vam bomo midva naredila take listine najceneje izmed vseh.

Zato obrnite se na nas in prihranite si svoj denar!

Pisma naslavljajte vedno na:

JERIC & ŽELEZNIKAR,

(Slovenska notarja.)

1849 W. 22nd ST.,

CHICAGO, ILL.

NORMALNE CENE!

MI SMO ZNIŽALI CENE!

TA RAZPRODAJA OBNAVLJA NORMALNO MOČ DOLARJA V KUPČEVANJU.

KUPITE SVOJE POTREBŠČINE SEDAJ IN PRIHRANITE SI DENAR.

NAJVEČJA RAZPRODAJA IZZA M NOGIH LET!

MOŠKE ČREVLJE

črne in rujave z močnimi dvojnimi podplati. Vredne \$5.00, \$6.00. Sedajna cena je samo:

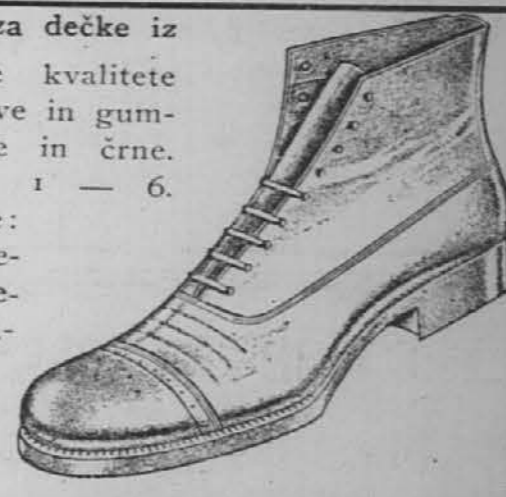
\$2.95

Črevlje za dečke iz izvredne kvalitete na trakove in gumbe, rujave in črne. Velikost: 1 — 6.

Vredne: \$5.00. Sedajna cena je samo:

\$2.95

Ženske črevlje z

nizkimi in visokimi petami iz močnega usnja. Velikost: 3—9. Vredne: \$6.00. Sedaj le

\$3.85

Najboljše črevlje na gumbe za dečke in dekleta.

Velikost: 3 — 8.

Vredne \$1.75.

Sedaj stanejo le:

\$1.00

Površne zimske črevlje "Buckl Overshoes". Velikost: 6 — 12. Vredne: \$3.50. Sedaj \$1.49 na cena:

Močno blago "Flannella", zelo gorko in pripravno za različne obleke. Smo prodajali poprej na 15c mero po 35c. Sedaj Vam prodamo po:

Zenske nogavice, pletene iz najboljše tvarine, ki smo jih prodajali poprej po 49c. Jih Vam prodamo sedaj za:

23c

Težke celokupne obleke "Union Suits" za dečke. Velikost: 20—34. Smo jih prodajali po \$2.00. Sedaj jih dobite pri nas za:

Moške srajce za delo, plave in črne iz satine, ki so stale prej najmanj \$2.00. Sedaj jih kupite pri nas za:

95c

"Overall" površne hlače, posamezne ali pa celokupna površne obleka za dela. Velikost: 38—44. So vredne \$1.75. A sedaj jih dobite za:

Najboljšo "O. N. T." pavolo za pletenje. Belo in različnih barv. Različnost: 3—80. Jo sedaj prodajamo po:

9 1/2c

DELO IN DENAR.

Spisal dr. Fr. Detela. (Dalje.)

Izprevidel je pa tudi Janez, kakšnim groznim izkušnjavam bi ga izpostavljala doma nagla jeza. Bal se je sam svojega srda in strahoma premišljeval, kaj bi se zgodilo, če bi mu ta enkrat kakor uporen konj stisnil žvale med zobe in bi ga on ne mogel več obdržati na uzdi.

Ko je stal tako v Janezovem srcu trden in neomajen sklep, da zapusti očetov dom, tedaj mu je prišla na misel tudi Kosova Meta, ki je bila prav napoti njegovemu načrtu. Čemu se je vteknil v to snubitev, ki nima zdaj nobenega pomena in mu je le zveškala domačo zadrego! Hud je bil na sestro, ki ga je bila izpeljala, dasi je poznala očeta, in premišljeval je, kako bi mirno in lepo razdril to nepotrebno zavezo. Tolažila ga je zavest, da je malo še govoril z dekletom in, kakor se mu je zdelo, pametno, in da je tudi ona videti razumna, ki bo znala presoditi njegovo namero.

Tako je šel Janez s trdnim sklepom v težkem srcu h Kosovim po slovo. Sprejeli so ga ljubeznicveje, nego si je on želel; in prav mило se mu je storilo, ko mu je stisnila Meta roko in so mu obsijale mračno lice kakor modrožarne zvezde njene krasne oči. Matije veselo pozdravljala in pogrinjala mizo; Janez pa je stal nekaj časa, potem sedel, pogledal mater, potem hčer, si vihal brke in molčal.

"Zaka; si pa tako slabe volje, Janez?" je vprašala mati.

Zdaj pa je začel pripovedovati Janez počasi in pretirano, kakšne težave da ima doma, da ne misli oče več na prepis, kako gre vse navzkriž in da se je odločil tudi on, da odide za bratoma, v Ameriko.

Meta je prebledela in povsila oči in težko požirala solze; mati je gledala predse, trkala lahko ob mizo in premišljevala; vsi trije so molčali.

"Oh, narobe svet", je dejala mati, ko je bila zbrala svoje misli, "da mora sin čakati štiridesetega in petdesetega leta, preden se more oženiti! Kadar umrje, pa zapusti po dve, po tri leta stare otroke. Mladina naj se ženi; sterci pa naj se izpčijejo in pripravijo na smrt. Očetov trgovlavost goni sinove v Ameriko, kjer umirajo pred svojimi starši, mladi ljudje pred onemoglimi stercami, narobe svet! Ta trma je kriva, da toliko sinov komaj čaka očetove smrti. Zato tudi, Janez, jaz tebi nič ne branim, da greš za nekaj časa od doma. Toda daleč ne smeš hoditi. Tvoj oče je neodločen in omahljiv; če govori danes tako, bo govoril ju-

tri drugače. Ravno zato, ker se ne moreš zanesti na njegovo besedo, moraš biti vedno pri rokah in pripravljeno. Če bi bila jaz s teboj, Janez, jaz bi šla za nekaj časa delat v tvornico, na Fužine. Poizkusi! Ti boš malo postrašil očeta! jaz ga bom vzela pa doma v roke. Preden mine teden, pride sam pote. Le zapomni me!"

Meta, ki jo je bila misel na pretečo ločitev vso potrla, je prosila, da le v Ameriko ne, in Janez se je nekoliko obotavljaj, nekoliko pomisljeval in se nazadnje vdal, ker mu je ugajal materin nasvet in ker se je nadejal natihem, da ga bo oče res kmalu pogrešil in poklical domov. Segel je materi in hčeri v roke in se poslovil. Meta ga je zadrževala in mu prigovarjala, da naj si nikar ne žene k srcu domačih sitnosti; da je najboljša, da ostane v domačem kraju, kjer bosta oba pričakala bolj-ših časov. "Če nama je namenjeno".

"Oh, kaj! Namenjeno! Namenjeno je človeku enkrat umreti, drugega pa nič", je dejal Janez in šel. Meta pa je gledala žalostna za njim in premišljevala, če ga ni morda razžalila s kakšno nepremišljeno besedo.

Janez pa ni šel naravnost domov, ampak je zavil za vasjo na domače polje, ki se je razprostiralo v mesečini po zlozmem pobočju. Slovo od domačega kraja ga je bolelo huje, nego bi sodil človek, ki ga je slišal govoriti. Kako mirno je ležala prijazna vas med gozdnatimi griči, za poljem travniki in ob gozdu bistri potoček; čista voda in čist vzduh in čisto nebo nad milim krajem! In komaj se je vrnil, mora oditi zopet. Druge pomoči ni. Rad bi bil še Janez sanjaril v gorkem mraku, ki je vabil od juga sem težke oblake na vedri nebeški oblok; toda pogovorit se je moral še s sestro in ji naročiti, da mu mora pisati kmalu in večkrat o domačih razmerah. Še mu je svetila nada skoz temno noč, kakor so ga iz oken po vasi pozdravljale lučke, ko se je bližal domači hiši.

Postal je na dvorišču in čakal sestre, ker je hotel govoriti z njo samo. Ker je ni pričakal, je stopil v vežo.

"Janez, ali si ti?" je vprašala sestra iz kuhinje. "Na peči imaš večerjo. Očeta ni doma".

"Ne bom jedel", je dejal Janez in stopil v kuhinjo. "Ampak tebi imam nekaj povedati". Razložil ji je svoj sklep, razkladal, zakaj da ne more ostati doma, in tožil, kako neprilicna da mu je zdaj snubitev.

Sestra je ugovarjala in jokala in prosila, da naj je ne zapusti, naj ostane doma, in obtoževala samo sebe da je ona zakrivila vso nepriliko in da jo po pravici kaznuje Bog; on pa naj ne bo hud ne na očeta, ne nanjo, ki mu je prizadela to bridkost.

"Da se nismo dogovorili z očetom, to je prvi križ", je dejal Janez in ji

stisnil roko, "drugi pa, da smo se dogovarjali s Kosovimi". Naročil ji je, da naj mu piše takoj na Fužine, kakor hitro bi se oče izpremislil, jo miril in tolažil in ji voščil lahko noč.

Njemu pa noč ni bila lahka, ker so ga nadlegovale težke misli. Žal mu je bilo sestre, ki bo morala delati in trpeti za vso hišo, edina med brati in sestrami, ki se ne trudi za sebe, ampak za druge. Nekako sramoval se je sam svoje sebičnosti, tiste človeške slabosti, ki jo na drugih tako hudo obsojamo, a na sebi tako izborno in uspešno zagovarjamo. Razlog za razlogom si je navajal Janez za svoje ravnanje in se popolnoma prepričal, da je prisiljen tako delati. In če doseže svoj namen, kolika sreča! Če ne, ima pa načrt vsaj še eno dobro stran. Če ga namreč ne bodo pogrešali doma in ga ne klicali nazaj, potem tudi on ni vezan na nobeno plat, ne na dom, ne na Kosove, svoboden in sam svoj gospod. Te misli so ga tako pomirile, da je zaspal.

Zbudilo ga je deževno jutro in sestra je že pripravljala zajtrk. Hitro je povezal Janez svojo praznjo obleko in stopil po dežnik v sobo, kjer je spal oče na klopi. Ropot je predramil očeta, ki si je pomel oči in vprašal, če je že dan zvonilo. Janez je pritrčil, razpel proti luči dežnik, če bo še držal, in povedal ob kratkem, da pojde delat v tvornico, na Fužine.

"Na Fužine?" je ponovil zaspano oče. "Tam je pa dober zaslužek, tam, na Fužinah. Menda boš vendar poslal kaj denarja domov". Z nobeno besedo ga ni zadrževal doma, tako da se je inako storilo sinu in so mu silile hude besede na jezik. — Toda premagal se je in molčal, ker je vedel, da olajša taka beseda srce le za hip in navidez, če se umakne kesanju.

"Zdravi!" se je poslovil tiho, zaprl vrata za seboj in objel v veži objokano sestro, ki mu je prigovarjala, da naj še ostane vsaj toliko časa, da se razvedri. Janez je pogledal na vreme in nekaj premišljeval, kakor v nadi, da ga pokliče oče nazaj. Potem pa je stisnil sestro roko, zgrabil svoj zveženj, razpel veliki dežnik in se hitro obrnil proti dolini.

Pri Kosovih se ni oglasil nič. Čemu? Saj vedo, kam da gre; saj so mu pokazali pot. Zaničljivo so se mu stisnila usta, ko je pomislil, kako so ga poslali prav Kosovi od doma, da si prisluži v tvornici neve-

sto. Tako je valil, kakor vsi žalostni ljudje, krivdo svoje nesreče na tuje rame in hodil počasi po blatni cesti, kakor da bi ne bil še izgubil upanja, da prihiti kdo za njim in ga pokliče nazaj. Toda nikogar ni bilo. "Kakor hočejo", si je dejal in pospešil korak.

Hodil je, v neprijetne misli zatopljen, dolge ure skoz gozdove in planjave in vasi. Srečal je malo potnikov, došel ni nikogar. Kakor hitro pa se je približal dolini, se je oživljala cesta. Srečeval in dohajal je ljudi in vozove, ki se niso gibali počasi in premišljeno kakor v hribih, ampak kakor bi se vsem mudilo; in bilo jih je vedno več, vedno več. — Mirna tihota je ginila in skoz dež se je začul polagoma, vedno jasneje in razločneje, šum in hrup, kmalu hrušč in ropot, in iz vlažne megle so rasli, nedoločno najprej in zalito, dimniki in prostrana poslopja, potem majhne in velike hiše in cerkev, vsa vas. To so bile Fužine, pust, dolgočasen kraj. Nad vsem pustim krajem je ležala vlaga dežja in dima in saj in gnusno rjavo blato se je prijemalo težkih črevljev. Ognjen žar je zableščal zdaj iz te, zdaj iz druge line; enakomerno so puhali stroji, razbijala kladiva, hreščale kovine in dim je sipal v ozračje drobne saje, ki so tiho padale na polja, na drevje, na hiše in na blatna pota.

(Dalje prihodnjic.)

V dobrih rokah. — Bolnik: "Gospod doktor, danes se počutim slabše".

Zdravnik: "Potem ne jemljite več kroglic, ki sem Vam jih zapisal!"

Bolnik: "Saj še nobene vzel nisem".

Zdravnik: "Tako, tako, — no, potem jih pa jemljite!"

PREJELI SMO KNJIGE DRUŽBE SV. MOHORJA ZA L. 1921.

Naročnikom smo jih te dni razposlali.

Kdor jih želi prejeti, naj se takoj oglasi, dokler jih je še kaj v zalogi. Cena \$2.20.

Slavnemu občinstvu priporočam, svojo dobro trgovino s železnarijo. V zalogi imam najboljše peči, katere se greje z oljem, plinom in tudi take za premog. V zalogi imam tudi raznovrstno orodje za vse rokodelske stroke. — Kadar potrebujete kaj takega, pridite k meni in boste najboljše postreženi.

F. M. NILLES, 1842 W. 22nd St., Chicago,

Če ste varčni pri eni stvari zakaj niste pri drugi?

— Slovencem v Chicagi naznanjam, da izvršujem vsa čevljarska dela najboljša in najhitrejša. Sedaj ko je neznosna draginja, si veliko prihranite, če daste svoje čevlje popraviti. Zalegli Vam bodo kot novi, poleg tega pa ostane Vam v žepu nekaj dolarjev. Moje delo je izvršeno z najboljšimi stroji in je naravnost vse trpežno. — Poskusite in prepričajte se sami!

Prodajam tudi trakove za čevlje, kakor tudi razne kreme za čiščenje čevljev.

Za vse se Vam priporočam J. ADAMS, 1845 W. 22nd St., Chicago.

DRUŠTVO SV. VIDA STEV. 25 K. S. K. J. Ima svojo redno mesečno sejo na sako drvo nedeljo v mesecu v Knausovi Ivorani, cor. St. Clair Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradniki za leto 1920. Predsednik, Anton Grdina 1053 East 62nd Street, tajnik, Joseph Russ 6517 Bonna Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Jgrin 1051 Addison Rd. W.; Društveni zdravnik Dr. J. M. Seliskar na 6127 St. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ga leta do 50-ga leta starosti in e zavarujejo za posmrtnino \$1000 500-00 ali 250.00 noše društvo plačuje \$6.00 telenške bol. podpore.

Naše društvo sprejme tudi otroke v Mladinski oddelek od 1 do 16 leta starosti in e zavarujejo \$100.00: Otroci po 16. etu starosti prestopijo k aktivnim članom in se zavarujejo od \$25.00 do \$1000. Plačevanje društvenih aces. pri sejah od 1 ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti preiskani od zdravnika naj kasneje do 15 dne vsacega meseca.

Za vse nadaljna pojasnila se obrnite na zgori imenovane uradnike.

SLOV. KAT PEVSKO DRUŠTVO "LIRA"

Slov. Kat. pevsko društvo Lira, Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1052 E. 62 St. Podpredsednik in pevovodja: Matej Holmar 1109 Norwood Rd. Tajnik in zapisnikar: Ignacij Zupancič 1173 Norwood Rd.; Blag. Fr. Matjašič, 6515 Edna Ave. oektor: Anton Hlabše str. Pevske vaje so vsaki torek, četrtak in soboto ob pol 8 uri zvečer. Se-

Društvo Sv. Frančiška Seraf. K. S. K. Jednote ima svoje seje vsako drugo soboto v mesecu na 2 St. Mark's Place, New York, N. Y. Sprejema člane od 16-50 leta za zavarovalnino \$250.00, \$500.00 in \$1000.00 in bolniško podporo. Zavedni rojaki, pristopite k temu prekoristnemu društvu, ki je eno izmed najagilnejših v New Yorku.

RESNICA JE KAR TRDIMO. V zalogi imamo najfinejše Edisonove gramofone. Prodajamo raznovrstno zlatnino. Kar prodamo za zlato, ostane zlato. Popravljamo vsakovrstne žepne in stenske ure. Prodajamo tudi raznovrstna očala. Če ne vidite dobro ali če Vas radi utrujenost živcev boli glava, pridite k nam in mi Vam bomo dali očala ki Vam bojo pomagala. PETER A. MILLER, Expert Optician—Full Line of Jewelry—Watch Repairing. Satisfaction Guaranteed. 2128 W. 22nd Str. Chicago, Ill. PHONE: CANAL 5838.